

Xalq so'zi

2024-YIL – YOSHLAR VA BIZNESNI QO`LLAB-QUVVATLASH YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2024-yil 9-iyul, № 137 (8760)

Seshanba

Saytimiga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skanner qiling.

PARLEMENTLARARO ALOQALAR JADAL RIVOJLANIB BORAYOTGANI ALOHIDA MAMNUNIYAT BILAN QAYD ETILDI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 8-iyul kuni Butunxitoy xalq vakillari kengashi Doimiy qo'mitasi Raisi Chjao Leszi boshchiligidagi delegatsiyani qabul qildi.

Xitoy parlamenti rahbari O'zbekiston yetakchisiga Xitoy Xalq Respublikasi Raisi

Si Szinpinning salomi va eng yillarda O'zbekiston bilan Xitoy o'tasidagi do'stlik va har tomonloma

yillarda O'zbekiston bilan Xitoy o'tasidagi do'stlik va har tomonloma strategik sheriklik munosabatlarda yuksak darajaga erishilgani katta

mamnuniyat bilan qayd etildi.

O'zbekiston Prezidentining joriy yil yanvar oyida Xitoya davlat tashrifi chog'iда erishilgan kelishuvlar izchil amalga oshirilmoga.

Ostona shahridagi ShHT sammiti doirasida o'tgan oly darajadagi samarali muzokaralar natijalarini mamlakatlarimiz o'tasidagi ko'p qirrali hamkorlikni kengaytirishga yangi sur'at bag'ishlashiga ishonch bildirdi.

Xitoy O'zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarni, ayniqsa, kambag'allikni qisqartirish dasturini, shuningdek, infratuzilmani rivojlantirish, sanoat kooperatsiyasi, qishloq xo'jaligi va "yashil" energetika sohalarda strategik hamkorlik dasturlarini qabul qilish rejalarini qat'iy qo'llab-quvvatlayotgani tasdiqlandi.

Xitoy – Qirg'iziston –

O'zbekiston temir yo'lini qurish bo'yicha amaliy ishlarni tez fursatda boshlash muhimligi qayd etildi.

Jadal hududlararo aloqalarga yugori baho berildi. Kelgusi yilda ikkinchi

Hududlar forumi o'tkaziladi.

O'zbekistonda Xitoy olyi o'quv yurtlarining filiallarini ochish, professional ta'limgoh sohasidagi hamkorlikni kengaytirish, Konfutsiy instituti faoliyatini qo'llab-quvvatlash masalalari ko'rib chiqidi. Kelgusi yilda ikkinchi Ta'lim forumini o'tkazish rejalashtirilgan.

Madaniyat va turizm sohalardagi almashinuv yuzasidan fikr almashildi.

Parlementlararo hamkorlikni yanada kengaytirish, parlament a'zolari o'tasidagi aloqalarni faollahtirish va amalga oshirilayotgan islohotlarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qonun ijdorligi tajribasini o'rangan zarurligi alohida ta'kidlandi.

Ikkii mamlakatni parlementlararo o'tasidagi hamkorlikni chuqurlashtirishga qaratilgan tadbirlarni amalga oshirish bo'yicha "Yo'l xaritasi"ni qabul qilish nazarda tutilgani qayd etildi.

O'za.
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Matbuot xizmati suratlari

NAVBATDAGI YALPI MAJLIS QACHON CHAQIRILISHI MA'LUM QILINDI

Kecha Oliy Majlis Senati Kengashining navbatdagi majlisi bo'lib o'tdi. Majlisi Senat Raisi Tanzila Norboyeva olib bordi.

Unda Senatning ellik to'rtinchli yalpi majlisi 2024-yil 10-iyul kuni chaqirish to'g'risida qaror qabul qilindi.

Senat Kengashida

Ta'kidlanganidek, hamda xalqaro kuryerlik jo'natmalarini yetkazib berish bo'yicha faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan qo'shimchalar kiritish haqida'gi qonunlar ham ko'rib chiqilishi rejalashtirilgan.

Kun taribidan "Fitosanitariya talabari yengillashirtilishi munosabati bilan "Osimliklar karantini to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga qo'shimcha va o'zgartirish kiritish haqida"gi hamda "O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga piroteknika buyumlarining qonuna xilof muomalasi uchun javobgarlikni kuchaytirishga qaratilgan o'zgartirishlar kiritish haqida"gi qonunlar shular jumlasidandir.

Shuningdek, senatorlar tomonidan "Huquqburzilarlar va jinoyatlarning oldini olish bo'yicha qo'shimcha choratdirlar qabul qilinishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksiga hamda O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi qonun muhokama qilinadi.

Bundan tashqari, yalpi majlisa Toshkent shahrida tadbirkorlikni rivojlantirish va ekologik vaziyati yaxshilash borasidagi ishlari muhofaza etiladigan tabiiy hududlar sifat tarkibini yaxshilash, o'simlik va hayvonot dunyosini asrashi va kadastrini yurish holati yuzasidan hukumatga yuborilgan parlament so'rovi natijalarini hamda o'zini o'si band qilish tarbiida mehnat faoliyatini amalga oshirishning ayrim jihatlar yuzasidan Vazirlar Mahkamasiga parlament so'rovi yuborish masalalari ko'rib chiqildi.

"Xalq so'zi".

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining ellik to'rtinchli yalpi majlisi ochilishi to'g'risida

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining ellik to'rtinchli yalpi majlisi 2024-yil 10-iyul kuni saat 10:00 da Toshkent shahrida Oliy Majlisi Senatining majlislar zalida o'z ishini boshlaysdi.

Yalpi majlisi videokonferensaloqa tarzida o'tkazish rejalashtirilgan.

Yalpi majlisi videokonferensaloqa tarzida o'tkazish rejalashtir

ISLOHOTLAR SHIDDATIDAN KUCH OLAYOTGAN FARG'ONALIKLAR

1 Oltiariqning oltinrang uzumlari

Shohmardonsov viloyatning o'nlab qadimiy qishloqlaridan oqib o'tib, Qapchug'aga kelganida oltita ariqqo bo'linadi. Ushbu arqliordan yilning to'rt faslidagi ham Oltiariq tumanini mirishkorligan firklik ne'matini baxsh etuvchi obihayot oqadi. Aynan davlat rahbari tashabbusi bilan keyingi yillarda ushbu adirlar bag'rida chinakam mo'jiza – uzum va mevali bog'lar yaratildi.

Davlatimiz rahbari o'tgan yili viloyatiga tashrifini Oltiariq tumanidan boshlab, Qapchug'ay adirlarida 1 ming gektar yerda tashkil etilgan uzum va meva bog'lar bilan tanishgan, oltiariqlik mirishkor uzumchilar bilan suhbatlashgan edi.

"Yangi O'zbekiston uzum bog'i" da dasht yerlar o'zlashtirilib, davlat byudjeti mablag'lari hisobidan yo'l, elektr bilan ta'minlandi. Suv tarmogi tortildi, tomchiliklari sug'orish texnologiyalari joriy etilib, yil davomida zaxira qilish uchun maxsusuv suv hovuzi qurildi. Har bir oliga o'rtacha 20 – 25 soxitdagi yer ajratib berilish, mahalliy iqlim sharoitiga moslab ekilgan o'nlab navli uzum ko'chatlari bugun hosiiga kirdi.

Sirojiddin Es'onaliev Qapchug'ayda 50 soxit uzum bog'i olgan. Bu yil qator oraliqida intensiv usulda qovun yetishtirib, yaxshi daromad qildi. Uzum chetlariga Turkiyadan olib kelgingan 300 tup eksportbop o'rlik navidani ekkandi. Intensiv o'rlik navi ikkinchi yili 400 kilogrammdan ortiq hosil berdi.

Abdulfayoz Ol'mov oilasi uzum ko'chati oraliqida ertaki qovun yetishtirib, ichki bozorga chiqarmoqda. Oila sohibining ta'kidlasicha, ikki o'g'li va ikki kelni bu yerda doimiy ish bilan band. Muhimi, dehqonchilik yushmanlari tufayli oilaga fayz, baraka kirdi.

Ta'kidlash joizki, bugungi kunda Oltiariq tumanining 72 ta mahalla fuqarolar yig'indagi 40 ming 500 xonadonda qariyb 230 ming nafr aholi istiqomat qiladi. Aholi tomonqasi, fermer va dehqon xo'jaliklari tasarrufida 4,5 ming gektar uzum bog'i mavjud. Shuningdek, 70 ming tonna sig'imga ega 85 ta mevasabzov saqlashta xitsoslashtirilgan muzlatikchil omborxonalar bor. 67 ta eksportchi korxona, 30 dan ortiq logistika markazlari hamda bitta meva-sabzavot sotishiga mo'ljallangan ulguri bozor tashkil etilgan.

O'tgan yili 114,4 million dollarlik mahsulot chetga chiqarilib, bu borada tumanning viloyat miyoqidagi ulushi 17 foiziga yetdi. Asosiy drayver sifatida 42,5 ming tonna uzum sotildi. Eksport geografiysi MDHdan tashqari, Eron, Indoneziya, BAA, AQSh singari davlatlar hisobiga kengaydi.

Bu yilgi maqsad yanada ukan – oltiariqliklar Yevropa bozorlarini zabt etmoqchil Oltiariq tumanini hokimligi delegatsiyasi yaqinda Polshada bo'lib, qator istiqbolli kelishuvlarga

53 ta mahalla kambag'allikdan xoli bo'ladi

Davlat rahbarining viloyat faollari bilan yuzma-yuz muloqtda Farg'onani ishsizlik va kambag'allikdan xoli hududga aylantirish taklifi bildirilgan edi. Ayni sa'y-harakatlar samarasini o'laroq, shu kunlarda viloyatning 53 ta mahallasi kambag'allikdan xalos bo'lish arafasida.

Xo'sh, bunga qanday erishilmoxda?

"Mahalla yettiligi" sa'y-harakatini bilan joriy yilning bes oyida viloyatda 179 ming nafr aholi bandigli ta'minlandi. Shu tariqa 68 ming nafr ishsiz doimiy mehnatga jaib etildi. Ularning 85 ming nafr o'zini o'zi band qilganlar to'fsasiga kiritildi. 7 ming nafrak yakka tartibdagi tadbirkor sifatida ish boshladi hamda 17 ming nafr ishsiz aholiga ijara asosida yer ajratib berildi.

Bevosita mahalladagi hokim yordamchisi tavsiyasiga ko'ra, shu yilning yanvar – may oylarida 10 mingdan ziyod odamlarga 180,8 mldr. so'm imtiyozli bank krediti ajratildi. Shuningdek, mahallada yashovchi 2 ming 350 nafr aholi vakkillari subsidiya asosida 12,3 mlrd. so'mlik mehnat qurollari, asbob-uskunalar bilan ta'minlandi.

"Surxtega" mahalla fuqarolar yig'indida ishsizlikni bartaraf etish yo'lda astoydi ish olib borilmoqda.

– Bundan ikki yil oldin mahallada, bor-yo'gi, 18 ta tadbirkor bor edi. Bugun ularning soni 250 dan oshdi, – deydi haman hokimining "Surxtega" MFYdagi yordamchisi Ra'xonox Hojiboyeva. – "Mahalla yettiligi" tomonidan o'rganish ishlari jarayonida

Ekoshahar: orzular ijobati

Bugun Farg'ona shahrining o'ziga xos yangi timsoli yaratilib, unda bir paytniy o'zida shargona latofat, zamonaqni shaharsozlik va landshaft arxitekturasi an'analarini o'zaro uyg'unlashtirilmoqda. Natijada ko'hma kent tobora muhtashamli va ulug'vorlik kasb etib borayotir.

Ayni kunlarda Farg'ona shahrining yaqin yillargacha yayrab bir giyoh unmagan, tosh-shag'aldan iborat dasht hududida boshlangan Ekoshahar qurilishining birinchisi bosqichi yakuniy pallaga kirdi. Bundan ikki-uch yil avval shu yerda zamonaqni shahar quriladi, degan gapga ko'philik ishonmagan edi. O'tgan qisqa davrda orzular hayotiy haqiqatga aylandi.

Zamonaqni shaharsozlik me'morchiligi an'analarini asosida qad rostlayotgan Ekoshaharda 300 qektar maydonda 80 ming aholi

evaziga chetdan olib kelishga hojat qolmadidi. Ixtisoslashtirilgan xo'jaliklari, tajribalari tomorqachilar tomonidan mahalliy iqlim sharoitiga mos eng novoy ko'chatlar yetkazib berilmoqda.

Ekoshahardagi ichki yo'llarni Farg'ona shahrini boshqa hududlar bilan tutashtiruvchi halqa yo'liga bog'lash, jamaot transporti qatnovo uchun shohbekat barpo etish maqsadida amaliy sa'y-harakatlar boshlab yuborilgan. O'zbekiston Qahramoni, mashhur fermer Lolaxon Murtoova nomidagi qishloq xo'jaligi sohasi mutaxassislarini tayyorlashga ixtisoslashtirilgan maktab bungoy etildi.

– Yangi uy qo'shaloq xursandchiliklari tuhfa etdi, – deydi Marg'ilon shahridan ko'chib kelgan Muqaddam Tillaboyeva. – Ekoshahardagi xonadonimizda ikkinchi qizimiz Xadichabonu tug'ildi. Ayniqsa, bundan opasi Ominaxon

kuzatib borish, amaliy maslahatlar olish uchun to'liq sharoit yaratilgan.

E'tibor va rag'bat tufayli viloyatda tadbirkorlik muhiti yildan-yilga yaxshilanib boryapti. Aytaylik, 2023-yili viloyatda 600 ta eksportchi korxona faoliyat ko'satgan bo'lsa, joriy yilda mingtaga yaqinlashdi. Ularning 350 tasi bevosita qishloq xo'jaligi mahsulotlarini xorija jo'natishga ixtisoslashtirilgan.

Shu yilning o'tgan davrida Farg'ona viloyatidan xorija 343,1 min. dollarlik eksport amalga oshirildi. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari hajmi 115,2 min. dollarni, sanoat mahsulotlari 227,9 min. dollarni tashkil etdi. So'ngi yilda eksport geografiyasi 12 ta davlat, xususan, Ispaniya, Bolgariya, Buyuk Britaniya, AQSh va Kuvayt kabi mamlakatlar bozorlari hisobiga kengaydi.

O'zbekning noni butun...

Farg'onalik fermerlar g'alla yetishtirishda katta tajribaga ega bo'lib, hisoldirkorli yildan-yilga oshirish chora-tadbirlarini ko'rmoqda. Inchunin, viloyatda bu yil 766 ming tonna don xirmoni yaratilgani shundan dalolat beradi. E'tiborli, viloyatdagi 400 ta fermer xo'jaligi gekrtiga 100 sentnerdan ortiq hosil oldi.

– Bu yilgi mo'l hosil uchun qarib 30 xil g'alla navi parvarish qilindi, – deydi viloyat hokimi o'rinosbosari Alibek Tursunov. – G'alla maydonlarining salkam 62 ming qektariga "Asr", "Davr", "Vexa", "Antonino", "Bezostaya-100" navlari ekilgan bo'lsa, 33 ming qektarda innovatsiya g'oyalari asosida yangi va istiqbolli navlar parvarishlandi.

Rishon tunanidagi "Qahramon" g'alla chilik klasteri rahbari Isomoddin O'rino boyevning qayd etishicha, so'ngi yillarda 90 foiz g'alla maydonlariga yangi navlar ekilyapti.

G'alla chilik klasteri qoshida Turkiya texnologiyasi asosida kuniga 60 tonna, yiliga 22 ming tonna bug'doymi qayta ishshash quruvatiga ega un佐和田 ishsha tushirildi. Hozir "Qahramon" brendi ostida ishlab chiqarilayotgan bir necha turdagani mahsulotlari tuman ehtiyojini to'liq qopladay. Yaqin istiqbolda Afg'onistoniga eksportni yo'iga qo'yish rejalashtirilmoqda. Bu yil klaster korxonasi ikkitga zamonaqni g'alla o'rish kombayni, eng so'ngi rusumdagagi haydov traktori sotib oldi. Ish unumi uchun texnikaning sozligi muhim, albatta.

Ayni kunlarda viloyatda g'alladan bo'shagan 38 ming qektar yerda taktorlari ekilmoqda. Bu yerlarda tomorqachilik kooperatsiyalari, yoshlari, fermer xo'jaligi a'zolari tomonidan "Bir kontur – bir mahsulot" tamoyili asosida kundalik zarur oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirildi.

Ana shunday insonlarning fidoyiligi, tinimsiz va mashaqqatlari mehnati evaziga dasturxonamiz to'kin, bozorlarimiz farvon. Zero, o'zbekning noni butun bo'lib, uyi bug'doyna, omboro donga to'lsa, yurda to'kinlik, arzonchilik, baraka bo'lib. Elga dasturxon yozadi – yangi uylar quradi, fayzli to'ylar qiladi. Ayni chog'da nonni ulug'ne'mat sifatida e'zolab, ko'ziga to'yo qilib yashaydigan xalqimiz dehgon va fermerlar, kombaynchi va ishchilarning bunday o'gir mehnati, azmu shijoatiining qadriga ham yetadi, yuksak baholaydi.

Farg'ona viloyatida so'nggi bir yil mobaynida barcha jabbada har jihatdan quvonishga arzividan yutuqlar qo'lg'a kiritildi. Albatta, bu yangilanishlar Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahnamolidagi xalq farovonligini yuksaltirish va mamlakatimiz istiqboli yolda olib borilayotgan egzu tashabbus va hayotbaxsh islohotlarning amaliy samarasidir. Muhimi, tizimli ishlar natijasida bunday yutuqlar ko'lami tobora yuksalib borayotir.

Botir MADIYOROV
(Xalq so'zi).

YANGILIKLAR

xabarlar

TAFSIOTLAR

ITB O'zbekistondagi faoliyatini kengaytiradi

O'zbekistonning Saudiya Arabistonidagi elchisi Nodirjon Turg'onalov Islom taraqqiyot banki (ITB)ning Loyihalashish masalalari departamenti bosh direktori Anas Aysam bilan uchrashuv o'tkazdi.

Unda O'zbekiston va ITB o'rtaida hamkorlik aloqalarini yanada jadallashtirish, mamlakatimizda ishlab chiqilayotgan yirik loyihalarni i m t i y o z l i moliyalashtirish, xotin-qizlar va yoshlarni q'llab-quvvatlash hamda texnik-gumanitar yordamlarni jalb qilish masalalari muhokama markazida bo'ldi.

Anas Aysam O'zbekistonda Prezident Shavkat Mirziyoyev boschiligidagi amalga oshirilayotgan jadil isholtolar o'zining samarasini berayotgani va bu mamlakatning xalqaro maydonida o'mrin mustahkamashda muhim ahamiyatli kasb etayotganini e'tirof qildi.

Ma'lumot uchun: O'zbekiston va ITB hamkorligi bo'yicha 2018 – 2022-yillarga mo'ljallangan strategiya muvaffaqiyati amalga oshirildi. Shu bo'sus 2022 – 2026-yillar uchun ana shunday strategiya ishlab chiqilgan.

Eksportning ham o'z talablari bor

O'zbekiston Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, O'zbekiston texnik reglament agentligi Germaniya fizika-teknik instituti (RTV) va Germaniya xalqaro hamkorlik jamiyati – GIZ bilan birlashtilganda Yevropa Ittifoqiga o'qimachilik mahsulotlarini eksport qilish talablariga bag'ishlanish seminar o'tkazdi.

"Markaziy Osiyoda savdoni osonlashtirish" mintaqaviy loyihasi doirasida tashkil etilgan tadbirda tashkilotlari va to'qimachilik sanoati xususiy kompaniyalaridan 70 dan ziyyod vakillar qatnashdi.

Yevropa Ittifoqining umumiy preferensiylar tizimi (GSP+) rivojlanayotgan mamlakatlarda eksportni qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Ma'lumki, GSP+ maqomi Yevropaga 6 mingdan ortiq turdagagi tovarlari bozisiz eksport qilish imkoniyatini beradi. Bu imtiyoz faqat dunyoda sakkizta davlatga, jumladan, 2021-yil 10-apreldan boshlab O'zbekiston ham taalluqlidir. Ayni imtiyozlarga qaramay hozirgi kunda O'zbekiston o'zining umumiy to'qimachilik mahsulotlarining faqat 7 foizini Yevropa Ittifoqiga eksport qilmoqda.

Kutubxonalarni boshqarishda xorij tajribasi

Mamlakatimizning Londondagi elchixonasi ko'magida O'zbekiston Milliy kutubxonasi va Britaniya kutubxonasi vakillari o'rtaida videokonferensaloga shaklida uchrashuv tashkil etildi.

Unda O'zbekiston Milliy kutubxonasi direktori Umida Teshaboyeva va Britaniya kutubxonasining Yaqin Sharq va Markaziy Osiyo kolleksiyalar rahbari Maykl Erdman qatnashdi.

Onlaysiz muloqot chog'ida qonunchilik doirasida axborot resurslari almashinuvini yo'lg'a qo'yish, elektron kataloglar va resurslardan ochiq foydalanan imkoniyatlarini taqdim etish, qo'lyozma va nodir nashrlarning restavrasiysi sohasida qo'shma tadbirlar (seminar, o'quv va mahorat darslari hamda amaliy mash'ulotlar) yuvshtirish va hamkorlikning boshqa o'nalishlari muhokama qilindi.

Uchrashuvda, shuningdek, Britaniya kutubxonasi ko'magida O'zbekiston kutubxonalarini samarali boshqarish va doimiy hamkorlikni yo'lg'a qo'yish istiqbollari xususida ham fikr almashildi.

Yuqori quvvatdagi transformator aholi xizmatida

Xorazm viloyatiga quvvati 40 000 kVA bo'lgan ikkitagi yangi transformator olib kelindi.

Bunday yuqori quvvatdagi transformator ilk marta Shovot tumanida joylashtigan "Shovot" nimstansiysiga o'nataldi. Modernizatsiya jarayonida 12 ming aholi xonadoni va mingga yaqin ulgurji iste'molchilarning energiya ta'minoti yaxshilandi.

Bundan tashqari, Qo'shko'pir tumanida joylashtigan "Qo'shko'pir" nimstansiysidagi mavjud 10 000 kVA quvvati transformator 25 000 kVA'lisi almashtirildi. Natijada 20 mingdan ortiq xonadoni va 1,5 mingga yaqin kichik, o'rta va yirik ishlab chiqarish obyektlarining elektr energiyasi ta'minoti yaxshilandi.

"Xalq so'zi".

ERTAKLAR

YAXSHILIKKA ETAKLAR

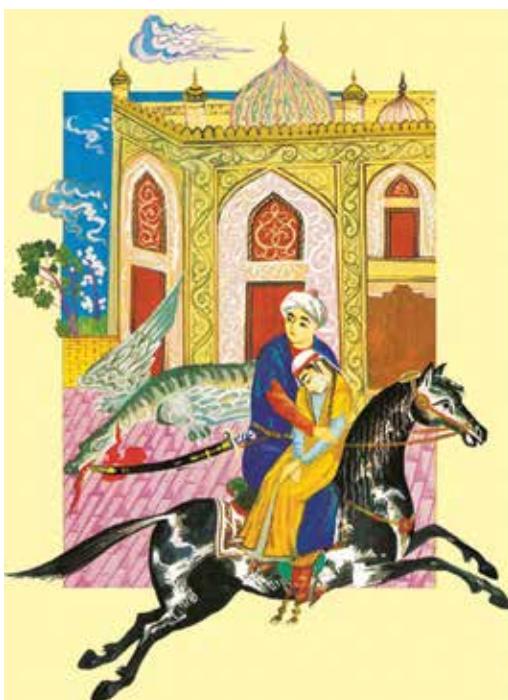
Kichkintoylarning olamni badiiy tanishi, duryoqarashi va insoniylik jihatlarini shakllantirishda ertaklar muhim ahamiyat kasb etadi. Bolaga uyqidan oldin ertak aylib berish an'aniyi ko'p millatlarda bo'lgani kabi xalqimiz orasida ham qadidam shakllanib kelgan. Xalq og'zaki ijodining boshqa janrlariga qaraganda ertak millatning milliy koloritini ko'proq oshib beradi. Ertaklar yordamida bolalar ma'nani yetuk shaxs bo'lib yetishishiga dastlabki odimlar tashlanadi, shu tariqa kichkintoylar tinglashni, o'z fikrini bayon etishni o'rganadi.

Mushohada

Shunday ekan, ertaklar – millat tarbiyasida muhim bo'lgan "aqli ishlanma"lar qatorida ekanini inkor etib bo'limaydi. Bu "aqli ishlanma"lar millat va xalq bilan bog'liq afsona, qadriyat, urfdodatlardan suv ichadi. Ular nafqat bizning ongimizga o'rashib qolgan tarix, balki ma'lum bir maqsad yo'lidagi "loyiha" hisoblanadi.

Bolalar o'zlarini ertak qahramonlari o'rninga qo'yib, ularning hissiyorlari hamda o'yasharishlari bilan ma'lum muddat "yashaydi". "Men u (qahramon)ning o'rnda bo'lsam qanday yo'l tutardim?", "Ertak qahramoni nima uchun bu holga tushidi?" degan savollarni o'ziga berib ko'radi. Bu bilan esa bolalarda o'zgalarni tushunishga, dardiga malham bo'lib, beg'araaz yordam berishga harakat qilish kabi insoniylik hishlari sayqlanib boradi. Ertaklar orqali bolalarda o'rsha qilish, voqealar rivojigidi asosiy vaziyatlarni belgilash, obrazlardagi o'ziga xoslikni anglash, hodisalarni umumlashtirish, qisqacha aytganda, fikrash ko'nikmalari hosil bo'ladi.

Ertaklarning boshqa adabiy janrlardan ustunligi – oddiyligida. Ulardagi voqealar

rivoji "nima uchun mumkin?" va "nima uchun mumkin emas?" degan savolga aniq javob topa olish imkonini borligi bilan ajralib turadi. Yana bir jihat, bolalarga mo'ljallangan adabiy mahsulot kichik kitobxonning diqqatini tortishi, qiziqritishi kerak. Shundagina u yosh qalbarga o'rashadi, ta'sirlantiradi. Shuningdek, ertaklar bolalarda tabiatga, hayvonot olamiga mehr uyg'otadi. Turli hayvonlarning yashash tarzi, o'ziga xos olami bilan tanishtiradi. Tabiat hodisalarini, yil fasllari haqida ma'lumotlar beradi.

Qolaversa, bolalar ertak tinglash yordamida orzu qilishni o'rnadi, voqealar so'nqidagi yaxshilikning g'alabasi, haqiqat qaror topadigan xayrlar yakuni esa ularni yaxshilik, ezzulik sari intilishga undaydi. Ya'ni kichkintoylarning tashqi muhit, hayotning

Muhayyo ISMOILOVA,
Respublika Ma'naviyat va ma'rifat
markazi Toshkent shahar bo'limi
rahbari.

SUVGA SHO'NG'ISHDAN OLDIN NIMALARGA E'TIBOR QARATISH AFZAL?

Yoz fasilda kunlar isigan sayin suv havzalarida cho'milishga bo'lgan ehtiyoj oshadi. Bunday paytlarda ko'pchilik, ayniqsa, yoshlar suvda suzishga talpinadi. Ammo ochiq suv havzalarida cho'kish bilan bog'liq mudhish holatlari ham uchrab turadi.

Tavsiya

Xo'sh, bunday salbiy oqibatlarning oldini olish uchun nimalarga e'tiborni kuchaytirish kerak?

Avalo, shuni aytish joizki, suvda cho'milishdan oldin playjni tayyorlash zarur bo'ladi. Xususan, playaj akvatoriysi tubini tekshirish, guruh cho'milishi uchun ajratilgan uchastka chegarasining qirg'og'i chetlarini rangli qirg'og' bayroqchalar yoki yaxlit to'siq (fal) bilan belgilash lozim. Cho'milish uchun

ajratilgan uchastka akvatoriysi chegarasining butun perimetriini ishora qoziqlari, suvda qalqib turuvchi to'siqlar bilan belgilash ham samaralidir.

Shuningdek, taxtachalarga qutqaruv vositalarini ilib qo'yish, bolalarning har bir guruhiga xavfsizlik choralar bo'yicha yo'l-yo'riqlar berish, qutqaruvchi playaj akvatoriysi tashqarisiga qayiqda chiqishi va undan 2-3 metr masofada turishi lozim. Cho'milish paytida har 10 kishi hisobiga bir nafar qutqaruvchi suvda cho'milayotgan bolalarning yonida turishi kerak.

Bolalar yoki birinchi marotaba suvga tushgan katta yoshdagilarni suzishga o'rgatish joyi 60 – 90 santimetrgacha chuqurlikda bo'lishi kerak. Bunday chuqurlikda odam suvdan cho'chimaydi, chunki oyogi tayanch nuqtaga ega bo'ladi.

Ochiq suv havzalarida suzishga o'rganishda, albatta, suvning chuqurligi bilan birga, oqim tezligini ham e'tiborga olish lozim. Iloji boricha, faqat qutqaruv xizmati bo'lgan joylardagina cho'milishga ruxsat etiladi. Shunda baxtsiz hodisa yuz bersa, ya'ni bir odam cho'kguday bo'lsa, qutqaruv xizmati tezda yordamga keladi. Cho'milish joyi cheklangan, ko'pirib oqayotgan suvga sho'ng'ish mumkin emas.

Cho'kayotgan odamni suvdan olib chiqish ham katta mahorat talab etadi. Bunda bir necha qutqarish usullari mavjud. Ularдан biri – cho'kayotgan kishiga orqa tomonidan suzib yaqinlashish, sochi va qo'tlig'idan ushlab, yuzini tepa qaratish, qutqaruvchini ushlab olishga yo'l qo'yagan holda qirg'og'qa qarab szusiz kerak.

Unutmang, suvda suzish qoidalarini bilish yoz faslining yanada maroqla va foydali o'tishini ta'minlaydi.

Ilhom QO'ZIYEV,
Chilonzor tumani Favqulodda vaziyatlar
bo'limi profilaktika va nazorati bo'linmasi
inspektori, katta leytenant.

Shu yilning 21 – 23-noyabr kunlari O'zbekistonda Toshkent xalqaro sayyohlik yarmarkasi bo'lib o'tadi.

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oly Majlis
Qonunchilik palatasini Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oly Majlis
Senati Kengashi

Gazetamiz haqidagi ma'lumotlarni yuklab olish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skener qiling.
TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; ko'ribiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

Tahririylarga kelgan qo'lyozmalar tag'iz qilinmaydi va muallifgi qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Gazeta tahririylarga kompaniya teridli hamda operator A. Ismailov tomonidan sahilafandi.
Gazetaning poligrafik ijhatida sifati chop etilishiga "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi mas'ul.
Bosmaxona telefoni: 71-233-11-07.

MANZILIMIZ:
100066,
Toshkent shahri,
Islam Karimov ko'chasi, 55-uy.
Navbatchi muharrir N. Ostonov.
Musahih Sh. Mashrabboyev.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi. Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41. O'ZA yakuni — 22.28 Topshirildi — 00.40

1 2 3 4 5 6

MIRAKI TURIZM MARKAZLARIDAN BIRICA AYLANADI

Shahrisabz tumanining Miraki qo'rg'onchasiiga kelgan kishi bu yerning tabiatiga maholi bo'ladi. Hisor tog' tizmasining purviqor qoyalar bilan o'rslan bo'g'an shan shesha tepe qismida "Hisorak" suv ombori hayqashgan. Mahallaning yonda suv omboridan boshlanajak Oqdaryo hayqirish oqsa, bir yonda sokinlikni xush ko'radiqan Qoradaroy mavjilani.

Intilish

Shu bois Miraki doim sayyohlarni o'ziga maftun etib kelgan. Ayniqsa, jazirama yoz oylarida bu yer yanada gavjum bo'lad. Ammo huidduda turizm xizmatlari tizimli yo'la qo'yilmagan ko'pincha pand berib kelardi.

Bugungi kunda esa huidduda turizm infratuzilmasini shakllantirish hamda sayyohlik jozibasini oshirish borasida tizimli chora-tadbirlar amalgalash oshirilmoqda.

Xususan, so'nghi ikki yilda mahalladagi ichki yollar ta'mirlanib, aksariyat qismiga asfalt qoplama yotqizildi. Avval qattiq rejimda qo'riordanigani "Hisorak" suv ombori turistlar uchun oshilib, u yerda 2 ta 20 o'rinci katerda sayohat xizmati tashkil etildi.

– Bundan tashqari, davlatimiz

rahabarining 2023-yil 28-noyabrdagi tegishli qarori bilan tumanda Shahrisabz turistik markazi faoliyati yo'iga qo'yildi, – deydi Qashqadaryo viloyati turizm infratuzilmasini rivojlantirish va boshqarish departamenti rahbari

Muhammadxon Abdulxairov. – Shu markazda 240 hektar yer maydonida xalqaro ekspertlarni jaib qilib, reja ishlab chiqilgan. Uning doirasida 117 million dollarlik 48 ta mehmonxonha, mehmon uylari va aholi dam olish maskanlari qurilishi rejalashtirilgan. Natijada 1,7 mingta ish o'mi yaratilishi mo'ljallangan. Birinchi bosqichda 22 getkarta teng maydonlar aksiyon savdolari qig'ilishiga chiqarilgan. Ushbu yer maydonlarini tadbirdorlar Prezident qarori bilan belgilangan imtiyozlari asosida 10 yil muddatiga to'lash sharti bilan olmoqda. Ayni chog'da 60 million dollarlik 1100 o'rinci ikkiti mehmonxona, uchta xostel, ikkiti restoran va savdo-ko'ngilochar kompleksi qurilishi boshlandi. Yana 15 million dollarlik 10 ta qurilish loyihasi boshlanish arafasida.

Ta'kidlash joizki, 3-iyun kuni Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ra'sisligida hududlarda turizm infratuzilmasini yaxshilash va xorijiy turistlar oqimini ko'paytirish choratadbirlari muhokamasi bo'yicha

videoselektor yig'ilishida Shahrisabz tumanida turizm klasteri tashkil qilish hamda Hisorak – G'elon va Hisorak – Sarchashma yo'lini kengaytirib ta'mirlash, Chirochi – Sho'rquduq avtomobil yo'lini ta'mirlash orqali Samarganddan Shahrisabzga qatnov vaqtini qisqartirish bo'yicha ham topshirilganlar berilgan edi. Ayni paytda bu borada ham ishlar boshlab yuborilgan.

Shuningdek, rossiyligil investorlar tomonidan Shahrisabz tumanining G'elon qishlog'iда "Tog" chang'i kompleksi" barpo etilmoqda. Bu Miraki, G'elon hamda Sarchashma qishloqlarining o'zaro uziyilikda, yaxlit sayyohlik majmuasiga aylanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Asosiyisi, Mirakida amalga oshirilayotgan loyihalari hududning doimo sayyohlar bilan gavjum bo'lishi, pirovardi qitsodiy salohiyati yuksalib, minglab ish o'rinnari yaratilishiha zamin hozirlaydi.

Jahongir BOYMURODOV ("Xalq so'zi").

X Toshkent xalqaro zamonaviy san'at biyennalesi o'tkaziladi

Joriy yil poytaxtimizda "San'at va dunyo" mavzuida X Toshkent xalqaro zamonaviy san'at biyennalesi o'tkaziladi. Shu munosabat bilan O'zbekiston Badiy akademiyasida matbuot anjumani tashkil etildi.

Anjuman

Tadbirda ushbu san'at va madaniyat bayrami keng jamoatchilik va dunyo mammakatlarni zamonaviy ijodiy salohiyatimiz, yangi yo'nalishlarimiz bilan tanishirish, tasviriy san'at sohasida madaniy almashevish, ijodiy muloqotni mustahkamlash, tizindagi dolzarb muhokamlarni qilishda ahamiyati beqiyosligi ta'kidlandi.

– Ushbu madaniy tadbiriga jiddiy tayyorligi ko'rapmiz, – deydi Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti dotsentini Kamola Nishonova. – Unda chet ellik ijodkorlarning ham ishtirok etishi kutilmoqda. Hozirda 30 dan ortiq talabgorlardan arizalar kelib tushgan. Albatta, arizalar qabul qilishda davom etmoqdamiz. Ulardan har birini ko'zdan kechirib, saralab olamiz. Ko'rgazmada asosiy maqsad yosh va iste'dodli ijodkorlarni topib, ularga o'zini namoyish etishiga sharoit qilish kerak.

Toshkent xalqaro zamonaviy biyennalesi 2001-yildan buyon har ikki yilda o'tkazib kelmoqda. Unda "San'at va dunyo" mavzуда zamonaviy san'atning barcha sohasi – tasviriy san'at, grafika, foto, installyatsiya, pop-art, raqamli san'at va boshqa yo'nalishlarda ijodkorlar o'z asarlarini taqdim etishi mumkin.

Elyor HAYDAROV ("Xalq so'zi").